

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA **OVCE A KOZY**

**PROSINEC
2013**

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

**ZDROJE INFORMACÍ,
ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:**

Český statistický úřad
Evropská komise
Ministerstvo zemědělství
Statistics New Zealand
Státní veterinární správa ČR
Svaz chovatelů a ovcí v ČR
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Vydává Ministerstvo zemědělství

Odbor živočišných komodit MZe

Odpovědný redaktor:

Ing. Markéta Roubalová, MZe
(marketa.roubalova@mze.cz)

Ředitel odboru živočišných komodit:

Ing. Jiří Hojer, MZe

*Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím
a jejich odborným pracovníkům.*

Předkládaná situační a výhledová zpráva navazuje na zprávu, která byla
vydána v prosinci 2012.

Situační a výhledová zpráva je také k dispozici na síti Internet na adrese: www.eagri.cz

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-126-7, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Reprotisk s.r.o., Šumperk, www.reprotisk.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OVCE A KOZY

PROSINEC
2013

OBSAH

Úvod	2
Souhrn	3
Zásahy státu	4
Vývoj stavů ovcí a koz	16
Vývoj nabídky a poptávky na trhu	17
Vývoj struktury plemen ovcí a koz v ČR.....	18
Zpracovatelský průmysl.....	21
Plemena ovcí a koz chovaných v ČR	23
Užitkovost ovcí a koz	27
Cenový vývoj.....	30
Zahraniční obchod	31
Zahraniční trhy	32

ÚVOD

Situační a výhledová zpráva hodnotí situaci v chovu a na trhu s ovci, kozami, skopovým a kozím masem v České republice v roce 2012 a popisuje předpoklad situace v roce 2013, navazuje na zprávy vypracované v předešlém období.

Při zpracování této zprávy byly použity údaje Českého statistického úřadu, GŘ cel ČR, informace příslušných odborů MZe, ÚZEI, včetně informací ze zahraničí, a to s daty dostupnými do konce srpna 2013.

SOUHRN

Početní stavy ovcí a koz pokračují v trendu dlouhodobého růstu. Stavy ovcí se od roku 2000, kdy se chovalo pouze 84 108 kusů, zvýšily na 221 014 kusů v roce 2012, což představuje nárůst o 136 956 kusů, tj. o 161,4 %, v roce 2013 se celkové stavy ovcí mírně snížily na 220 521 kusů (0 0,3 %).

V roce 2013 se chovalo celkem 24 042 kusů koz, což představuje proti roku 2004 (kdy byl vůbec od roku 1990 nejnižší stav koz) zvýšení o 12 130 kusů, tj. o 105,6 %, oproti roku 2012 došlo k dalšímu zvýšení početních stavů koz o 422 ks, tj. o 1,8 %.

Od roku 2005 se zvyšuje produkce skopového a kozího masa vlivem neustále se zvyšujících stavů těchto druhů zvířat. Nejvyšší nárůst produkce byl meziročně v roce 2006 (18,5 %), zatímco v roce 2010 byl nárůst o 10 %. V roce 2011 bylo zvýšení produkce proti roku 2010 o 10,7 %. Nejvyšší nárůst produkce byl proti minulému roku v roce 2012. Produkce stoupla o 26,0 %. V roce 2013 se předpokládá stagnace produkce vzhledem k nezvyšujícím se stavům zvířat, především ovcí. Na růst produkce v minulých letech kromě stoupajících stavů zvířat měla vliv i rostoucí poptávka po tomto druhu masa, které je ale stále jenom doplňkovým masem na tuzemském trhu.

V bilanci početních stavů koz dochází k nárůstu početních stavů a pokračuje přesun chovu od individuálních chovatelů do větších stád dojených koz a rozšiřování masných plemen koz

Ceny zemědělských výrobců jatečných jehňat jsou závislé především na kvalitě masa a poptávce, která se obvykle zvyšuje v období Velikonoc a v posledních letech i v období Vánoc. V roce 2012 byla cena za jatečná jehňata cca 38 Kč/kg ž. hm. a odhad roku 2013 by se měl pohybovat na 40 Kč/kg ž. hm.

Saldo zahraničního obchodu s živými zvířaty je od roku 2005 vysoce kladné. Největší hodnota kladného salda zahraničního obchodu byla v roce 2006 a nejnižší hodnota kladného salda byla v roce 2010. V roce 2012 byl realizován zahraniční obchod s živými zvířaty pouze vývozem. Za osm měsíců roku 2013 se proti minulým letům výrazně snížil vývoz živých zvířat a dovoz byl zanedbatelný.

Celková populace ovcí ve světě se podle FAO pohybuje v posledních deseti letech mezi 1,0 a 1,1 mld. ks. Z tohoto množství se více než čtvrtina stavů nachází ve třech zemích – v Číně, Indii a Austrálii, čtvrtým největším chovatelem je Nový Zéland. Světový trh však ovládá zejména Nový Zéland a Austrálie, jejichž společný podíl na světovém vývozu dosahuje podle FAO 65 %.

Světová spotřeba skopového masa v absolutním množství vzrůstá, ale ve srovnání s ostatními druhy mas tvoří zanedbatelný podíl na celkové spotřebě masa a tento podíl se průběžně snižuje. Podle údajů FAO ještě v roce 1962 činila celková spotřeba skopového masa ve světě zhruba 9% podíl celkové spotřeby masa, ovšem trvalým poklesem bude podle předběžných údajů v roce 2012 tento podíl činit již jen okolo 4,5 %.

ZÁSAHY STÁTU

I. Celní sazebník

2. Státní podpory v roce 2013 a podpory z EU

3. Legislativa

Celní sazebník pro rok 2012A

Kód - KN	Popis zboží	Smluvní celní sazba (%)
0104	Živé ovce a kozy	
0104 10	Ovce	
0104 10 10	Plemenná čistokrevná zvířata (1)	bez
0104 10 30	Jehňata (do stáří jednoho roku)	80,5 €/100kg/net, (2)
0104 10 80	– Ostatní	80,5 €/100kg/net, (2)
0104 20	Kozy	
0104 20 10	Plemenná čistokrevná zvířata (1)	3,2
0104 20 90	– Ostatní	80,5 €/100kg/net, (2)
0204	Skopové nebo kozí maso, čerstvé, chlazené nebo zmrazené	
0204 10 00	Jehněčí maso, v celku a půlené, čerstvé nebo chlazené	12,8 + 171,3 €/100kg/net, (1)
	Ostatní skopové maso, čerstvé nebo chlazené	
0204 21 00	V celku a půlené	12,8 + 171,3 €/100kg/net, (1)
0204 22	Ostatní nevykostěné	
0204 22 10	Předky a půlené předky	12,8 + 119,9 €/100kg/net, (1)
0204 22 30	Hřbety a šrůtky a půlené hřbety se šrůtkou	12,8 + 188,5 €/100kg/net, (1)
0204 22 50	Spojené kýty a oddělené kýty	12,8 + 222,7 €/100kg/net, (1)
0204 22 90	Ostatní	12,8 + 222,7 €/100kg/net, (1)
0204 23 00	Vykostěné	12,8 + 311,8 €/100kg/net, (1)
0204 30 00	Jehněčí maso v celku a půlené, zmrazené	12,8 + 128,8 €/100kg/net, (1)
	Ostatní skopové maso, zmrazené	
0204 41 00	V celku a půlené	12,8 + 128,8 €/100kg/net, (1)
0204 42	Ostatní nevykostěné	
0204 42 10	Předky a půlené předky	12,8 + 90,2 €/100kg/net, (1)
0204 42 30	Hřbety a šrůtky a půlené hřbety se šrůtkou	12,8 + 141,7 €/100kg/net, (1)
0204 42 50	Spojené kýty a oddělené kýty	12,8 + 167,5 €/100kg/net, (1)
0204 42 90	ostatní	12,8 + 167,5 €/100kg/net, (1)

Kód - KN	Popis zboží	Smluvní celní sazba (%)
0204 43	Vykostěné	
0204 43 10	Jehněčí	12,8 + 234,5 €/100kg/net, (!)
0204 43 90	ostatní	12,8 + 234,5 €/100kg/net, (!)
0204 50	Kozí maso	
	Čerstvé nebo chlazené	
0204 50 11	V celku a půlené	12,8 + 171,3 €/100kg/net, (!)
0204 50 13	Předky a půlené předky	12,8 + 119,9 €/100kg/net, (!)
0204 50 15	Hřbety a šrůtka a půlené hřbety se šrůtkou	12,8 + 188,5 €/100kg/net, (!)
0204 50 19	Spojené kýty a oddělené kýty	12,8 + 222,7 €/100kg/net, (!)
	Ostatní	
0204 50 31	Nevykostěné kusy	12,8 + 222,7 €/100kg/net, (!)
0204 50 39	Vykostěné kusy	12,8 + 311,8 €/100kg/net, (!)
	Zmrazené	
0204 50 51	V celku a půlené	12,8 + 128,8 €/100kg/net, (!)
0204 50 53	Předky a půlené předky	12,8 + 90,2 €/100kg/net, (!)
0204 50 55	Hřbety a šrůtka a půlené hřbety se šrůtkou	12,8 + 141,7 €/100kg/net, (!)
0204 50 59	Spojené kýty a oddělené kýty	12,8 + 167,5 €/100kg/net, (!)
	Ostatní	
0204 50 71	Nevykostěné kusy	12,8 + 167,5 €/100kg/net, (!)
0204 50 79	Vykostěné kusy	12,8 + 234,5 €/100kg/net, (!)

CELNÍ KVÓTY UNIE PRO ROK 2013

Pro dovoz a vývoz skopového masa se nevyžaduje předložení licence. Dovoz skopového a kozího masa se řídí podle Prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1354/2011 ze dne 20. prosince 2011.

Skopové a kozí maso (v tunách (t) ekvivalentu hmotnosti jatečně upravených těl). Roční celní kvóty Unie od roku 2013

Kódy KN	Valorické clo %	Specifické clo EUR/100 kg	Pořadové číslo v systému „kdo dřív přijde, je dřív na řadě“				Původ	Roční objem v tunách
			Živá zvířata (koef. 0,47)	Vykostěné jehněčí (1) (koef. 1,67)	Vykostěné skopové/ovčí maso (2) (koef. 1,81)	Nevykostěné maso a jatečně upravená těla (koef. 1,00)		
0204	Nula	Nula	-	09.2101	09.2102	09.2011	Argentina	23 000
			-	09.2105	09.2106	09.2012	Austrálie	19 186
			-	09.2109	09.2110	09.2013	Nový Zéland	228 254
			-	09.2111	09.2112	09.2014	Uruguay	5 800
			-	09.2115	09.2116	09.1922	Chile (3)	6 800
			-	09.2121	09.2122	09.0781	Norsko	300
			-	09.2125	09.2126	09.0693	Grónsko	100
			-	09.2129	09.2130	09.0690	Faerské ostrovy	20
			-	09.2131	09.2132	09.0227	Turecko	200
			-	09.2171	09.2175	09.2015	Ostatní (4)	200
-	09.2178	09.2179	09.2016	Erga omnes(5)	200			
0204 0210 99 21, 0210 99 29, 0210 99 60	Nula	Nula	-	09.2119	09.2120	09.0790	Island	1 850
0104 10 30, 0104 10 80, 0104 20 90	10 %	Nula	09.2181	-	-	09.2019	Erga omnes (5)	92

(1) A kůzlečí maso.

(2) A kozí maso kromě kůzlečího masa.

(3) Celní kvóta pro Chile se zvyšuje o 200 tun ročně

(4) „Ostatní“ se vztahuje na všechny členské státy WTO mimo Argentinu, Austrálii, Nový Zéland, Uruguay, Chile, Grónsko a Island.

(5) „Erga omnes“ se vztahuje na všechny původy, včetně zemí uvedených v této tabulce.

Pozn: Položky 0210 99 60 a 0210 99 80 jsou podle změny kombinované nomenklatury platné od 1.1.2012 sloučeny a změněny na položku 0210 99 85.

2. Státní podpory v roce 2013 a podpory z EU

Dotační politika v roce 2013

Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 252/1997 Sb.“), vydalo Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2013.

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Účel: na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 154/2000 Sb.“) a vyhlášek MZe ČR, kterými se provádějí některá ustanovení zákona č. 154/2000 Sb. a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 166/1999 Sb.“), ve znění pozdějších předpisů, zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

Předmět dotace:

2.A.b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih (dále jen „PK“) dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen.

- do výše 60 % prokázaných přímých nákladů na předmět dotace u ostatních vyjmenovaných hospodářských zvířat.

Subjekt: uveden u každého předmětu dotace.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace: uvedena u každého předmětu dotace.

Předmět dotace:

2.A.e. Kontrola užitkovosti (dále jen „KU“), výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti (dále jen „KD“) užitkových vlastností a zdraví vyjmenovaných hospodářských zvířat

2.A.e.1) Kontrola užitkovosti

2.A.e.1.a) Podpora chovateli, jehož vyjmenovaná hospodářská zvířata jsou zařazena do KU, oprávněným osobám zajišťujícím KU. Podpora chovatelům bude poskytnuta prostřednictvím oprávněných osob, které zajišťují KU, z toho oprávněná osoba obdrží, pokud se jedná o ostatní hospodářská zvířata 4 % z přiznané dotace.

- ovce a kozy

u ovcí do 150 Kč za 1 kus, zapojený v KU,

u koz a ovcí s prováděnou kontrolou mléčné užitkovosti do 300 Kč za 1 kus, zapojený v KU.

2.A.e.1.b) Podpora oprávněným osobám zajišťujícím KU na zabezpečení rozborů vzorků mléka

- ovce a kozy

u ovcí do 9 Kč na 1 kus v KU dojených plemen v chovech, kde je prováděna kontrola mléčné užitkovosti,

u koz do 7 Kč na 1 kus v KU dojených plemen.

2.A.e.2.i) Podpora chovateli na plemenného berana pocházejícího z chovu zapojeného v KU a zapsaného do PK s přiděleným ústředním registrem, chovaného v době od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013.

- do 17 Kč na jeden krmný den.

2.A.e.2.j) Podpora chovateli na plemenného kozla pocházejícího z chovu zapojeného v KU a zapsaného do PK s přiděleným ústředním registrem, chovaného v době od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013.

- do 20 Kč na jeden krmný den.

2.A.e.2.k) Podpora chovateli na plemenného berana nebo kozla s doloženou plemennou hodnotou, vybraného uznaným chovatelským sdružením do plemenitby a prodaného a zařazeného v elitních třídách, v období od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013.

- do 3 500 Kč/kus.

2.A.e.3) Podpora testování

Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat.

- **ovcí a koz**

do 15 000 Kč na prověřenou skupinu v roce.

Subjekt: chovatel, oprávněný, uznaný nebo určený subjekt zabezpečující šlechtění a udržování genofondu zvířat.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace: uvedena u každého předmětu dotace.

8. Nákazový fond

8.B)

Účel: částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů – udržení příznivé nákazové situace v chovech hospodářských zvířat a minimalizace rizik šíření nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.

8.B.a) podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů (§ 40 odst. I zákona č. 166/1999 Sb.) v období od 1. 10. 2012 do 30. 4. 2013

Subjekt: chovatel hospodářských zvířat podnikající v zemědělské výrobě podle § 2 zák. č. 513/1991 Sb., který zajistí neškodné odstranění kadáverů hospodářských zvířatv souladu s § 40 odst. I zákona č. 166/1999 Sb.

Výše dotace:

- do 5 Kč za kg hmotnosti kadáveru předaného k neškodnému odstranění osobě, které byl povolen výkon veterinární asanační činnosti dle zákona č. 166/1999 Sb

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

8.B.c) podpora neškodného odstraňování kadáverů asanačními podniky (dle zákona č. 166/1999 Sb.) – v roce 2013 nebylo realizováno

Na dotační titul **8. Nákazový fond** bylo vyplaceno u této komodity v roce 2012 - 107 904 Kč a v roce 2013 – 109 650 Kč.

Zásady,

kterými se na základě § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství pro rok 2013.

I.4. Šumavská ovce

Podpora na udržování jedinců plemene šumavská ovce, zařazených do Národního programu

Subjekt: účastník Národního programu

Maximální výše dotace na reprodukčně aktivní bahnice zařazené v kontrole užitkovosti a evidované v chovu chovatele ke dni 30. 6. 2013, které jsou zapsané v hlavním oddílu PK šumavské ovce

- do 800,- Kč v chovech s produkcí plemenných beranů
- do 500,- Kč v ostatních chovech

(Pozn.: Reprodukčně aktivní bahnice je bahnice obahněná v rámci čistokrevné plemenitby

nejméně jedenkrát v období mezi 1. 9. 2011 a 31. 8. 2013. Chov s produkcí plemenných beranů je chov, který v období mezi 1. 9. 2011 a 31. 8. 2013 vyprodukoval plemenné berany ve věku nad 12 měsíců, klasifikované na nákupním trhu a zařazené do plemenitby.)

Podmínky poskytnutí dotace:

Žadatel uplatní individuální požadavek u Svazu chovatelů ovcí a koz v ČR, Ptašinského 5, 602 00 Brno (dále jen „SCHOK“). SCHOK podá souhrnnou žádost s tabulkami č. 1, 2b a 3 dle Přílohy po ověření oprávněnosti požadavků u VÚŽV. Doporučené žádosti předá VÚŽV požadovaném termínu na MZe.

I.5. Valašská ovce

Podpora na udržování jedinců plemene valašská ovce, zařazených do Národního programu

Subjekt: účastník Národního programu

Maximální výše dotace:

- do 1 500,- Kč na reprodukčně aktivní bahnici zařazenou v kontrole užitkovosti a evidovanou v chovu chovatele ke dni 30. 6. 2013, které jsou zapsané v hlavním oddílu PK valašské ovce

(Pozn.: Reprodukčně aktivní bahnice je bahnice obahněná v rámci čistokrevné plemenitby nejméně jedenkrát mezi 1. 9. 2011 a 31. 8. 2013)

Podmínky poskytnutí dotace:

Žadatel uplatní individuální požadavek u SCHOK. SCHOK podá souhrnnou žádost s tabulkami č. 1, 2b a 3 Přílohy po ověření oprávněnosti požadavků u VÚŽV. Doporučené žádosti předá VÚŽV na MZe.

I.6. Bílá krátkosrstá koza

Předmět dotace: udržování jedinců plemene bílá krátkosrstá koza, zařazených do Národního programu

Subjekt: účastník Národního programu

Maximální výše dotace:

- do 1 000,- Kč na reprodukčně aktivní kozu, zapsanou v hlavním oddílu PK plemene bílá krátkosrstá koza a zařazenou v kontrole užitkovosti, evidovanou v chovu chovatele ke dni 30. 6. 2013 (Pozn.: Reprodukčně aktivní koza, je koza okozlená v rámci čistokrevné plemenitby nejméně jedenkrát v období mezi 1. 9. 2011 a 31. 8. 2013.)

Podmínky poskytnutí dotace:

Žadatel uplatní individuální požadavek u SCHOK. SCHOK podá souhrnnou žádost s tabulkami č. 1, 2b a 3 Přílohy po ověření oprávněnosti požadavků u VÚŽV. Doporučené žádosti předá VÚŽV na MZe.

I.7. Hnědá krátkosrstá koza

Podpora na udržování jedinců plemene hnědá krátkosrstá koza, zařazených do Národního programu

Subjekt: účastník Národního programu

Maximální výše dotace:

• do 1 000,- Kč na reprodukčně aktivní kozu, zapsanou v hlavním oddílu PK plemene hnědá krátkosrstá koza a zařazenou v kontrole užitkovosti, evidovanou v chovu chovatele ke dni 30. 6. 2013.

(Pozn.: Reprodukčně aktivní koza, je koza okozlená v rámci čistokrevné plemenitby nejméně jedenkrát mezi 1. 9. 2011 a 31. 8. 2013.)

Podmínky poskytnutí dotace:

Žadatel uplatní individuální požadavek u SCHOK. SCHOK podá souhrnnou žádost s tabulkami č. 1, 2b a 3 Přílohy po ověření oprávněnosti požadavků u VÚŽV. Doporučené žádosti předá VÚŽV na MZe.

V roce 2012 bylo čerpáno na genetické zdroje u ovcí celkem 1 263 250 Kč, u koz 2 011 100 Kč. V roce 2013 bylo čerpáno u ovcí 1 514 800 Kč a u koz 2 116 100 Kč.

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013

Ministerstvo zemědělství ČR na základě nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu (EAFRD), na základě nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky a na základě „Programu rozvoje venkova ČR“ vydalo Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace v rámci „Programu rozvoje venkova České republiky pro období 2007 – 2013“.

V rámci Programu rozvoje venkova jsou dotovány mimo jiné i modernizace zemědělských podniků. Dotace z opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků jsou zaměřeny na investice do zemědělských staveb a technologií (rekonstrukce a výstavba nových staveb), včetně nezbytných manipulačních ploch pro živočišnou a rostlinnou výrobu. Opatření je dále zaměřeno na využití a zpracování biomasy pro vlastní potřebu. Částka celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí od 100 tis. Kč do 30 mil. Kč.

V opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků jsou pro živočišnou výrobu způsobilé ke spolufinancování pouze následující investice:

- výstavba a rekonstrukce staveb souvisejících k ustájení a zlepšení welfare hospodářských zvířat,
- pořízení technologií sloužících k chovu hospodářských zvířat,
- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro druhotné produkty živočišné výroby,
- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro krmiva.

Z opatření I.1.1 **nelze** dotovat nákup zvířat a mobilních zemědělských strojů.

V roce 2012 a i 2013 nebyly přijaty žádné projekty v sektoru chovu ovcí a koz.

Pravidla jsou včetně ostatních informací k dispozici na internetové stránce www.eagri.cz, mail: info@mze.cz, nebo přímo v budově ministerstva zemědělství na adrese: Těšnov 17, 117 05 Praha 1.

Přímé platby a národní doplňková platba

Jednotná platba na plochu zemědělské půdy

Hlavním cílem jednotné platby na plochu zemědělské půdy (tzv. SAPS) je zabezpečit zemědělcům stabilní příjmy. Zemědělci se mohou rozhodnout, co chtějí produkovat, přičemž

jím je zaručena stejná výše podpory nezávisle na tom, co produkují. Díky tomu se mohou lépe přizpůsobit poptávce na trhu zemědělských komodit. Konkrétní podmínky poskytnutí podpory upravuje nařízení vlády č. 47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství. Žádost o poskytnutí podpory SAPS je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti, a to do 15. května příslušného kalendářního roku. Jednou z podmínek pro poskytnutí podpory je dodržení minimální výměry, na kterou může být poskytnuta podpora, která činí v součtu všech půdních bloků/dílů půdních bloků (PB/DPB) v žádosti nejméně 1 ha zemědělské půdy. Dotčené PB/DPB musí být vedeny v Evidenci využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS). Zemědělská půda, na kterou je požadováno poskytnutí finanční podpory, musí být na žadatele vedena v LPIS nejméně od data podání žádosti do 31. srpna kalendářního roku, ve kterém žádá o podporu.

SAPS je poskytován ze zdrojů Evropské unie na hektar způsobilé a oprávněné zemědělské půdy. Za půdu způsobilou je považována ta, která se k 30. 6. 2003 nacházela v dobrém zemědělském stavu. Poskytnutí finanční podpory v rámci SAPS je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (tzv. GAEC) a od roku 2009 také dodržováním některých zákonných požadavků na hospodaření (tzv. SMR), které jsou společně s GAEC známy jako podmínky podmíněnosti (tzv. Cross-Compliance).

Vzhledem k tomu, že novým členskými státy po svém vstupu do EU nebylo umožněno vyplácet přímé platby v plné výši, bylo v přístupových smlouvách stanoveno jejich postupné navyšování. Přehled základních ukazatelů SAPS v ČR je uveden v následující tabulce.

Obálky a sazby SAPS v letech 2004 - 2013

Rok	Úroveň plateb EU-15 (%)	Obálka SAPS (mil. EUR)	Sazba (EUR/ha)	Směnný kurz (Kč/EUR)	Obálka SAPS (mil. Kč)	Sazba (Kč/ha)
2004	25	198,940	56,41	32,45	6 455,603	1 830,40
2005	30	249,296	71,42	29,55	7 366,697	2 110,70
2006	35	310,457	88,89	28,32	8 792,142	2 517,80
2007	40	355,384	101,40	27,53	9 783,723	2 791,50
2008	50	437,762	124,60	24,66	10 795,211	3 072,20
2009	60	517,895	147,43	25,16	13 030,240	3 710,00
2010	70	581,177	165,07	24,60	14 296,954	4 060,80
2011	80	667,365	189,32	24,75	16 517,284	4 686,50
2012	90	755,659	214,28	25,14	18 997,267	5 387,30
2013	100	832,828	235,86	25,73	21 428,664	6 068,88

S ohledem na negativní dopady počasí na zemědělce v některých regionech ČR v prvním pololetí t. r. bylo MZe rozhodnuto o vyplácení záloh na SAPS všem žadatelům o tuto platbu ve výši do 50 % v termínu od 16. 10. 2013.

Zvláštní podpora na bahnice, popřípadě kozy pasené na travních porostech

Zvláštní podporu dle nařízení Rady (ES) č. 73/2009 mohli čeští zemědělci čerpat poprvé na ovce a kozy od roku 2012. Celková obálka zvláštní podpory pro sektor ovcí a koz byla stanovena v celkové výši 1 432 168 EUR.

Základní podmínkou pro tuto platbu je chov bahnic, popřípadě koz pastevním způsobem chovu, což znamená, že žadatel musí bahnice nebo kozy pást na travních porostech v období od 15. května do 11. září příslušného kalendářního roku. Zároveň je tato platba poskytována na minimálně 2 velké dobytčí jednotky (VDJ), přičemž přepočítací koeficient u bahnic a koz je 1 koza či bahnice = 0,15 VDJ. Veškeré podmínky čerpání zvláštní podpory na bahnice, popřípadě kozy stanovuje Nařízení vlády č. 60/2012 Sb.

Národní doplňkové platby k přímým podporám a přechodná vnitrostátní podpora

Národní doplňkové platby k přímým podporám (tzv. Top-Up) byly poskytovány v souladu s nařízením vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství.

V rámci národních doplňkových plateb v roce 2012 byla podpora poskytována na následující dotační tituly: platba na chmel, platba na přežvýkavce (skot, ovce, kozy) platba na chov ovcí a na chov koz, platba na chov krav bez tržní produkce mléka, platba na brambory pro výrobu škrobu a platba na zemědělskou půdu, která v roce 2011

Návrh na zpětné zařazení platby na zemědělskou půdu byl do návrhu nařízení vlády vložen s ohledem na pracovní dokument Evropské Komise (DS/2011/14/REV2), který Komise představila v závěru loňského roku. Na základě tohoto dokumentu byla od roku 2012 nově v nových členských státech (NČS) aplikující tyto platby posuzována **modulace**, a to individuálně na farmu v závislosti na celkovém součtu přímých plateb (SAPS, zvláštní platba dle čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009, oddělená platba na cukr a oddělená platba na rajčata) a národních doplňkových plateb. Uvedená modulace negativně ovlivnila výplatu Top-Up, kdy bylo celkem vyplaceno cca 450 mil. Kč.

Významnou změnu v kontextu národních doplňkových plateb zavedlo v roce 2012 nařízení EP a Rady (EU) č. 671/2012, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o poskytování přímých plateb zemědělcům v roce 2013. Toto nařízení nově umožnilo poskytnout tzv. **přechodnou vnitrostátní podporu (PVP)** v roce 2013 v NČS. NČS mohou poskytnout zemědělcům přechodnou vnitrostátní pomoc na ty sektory, na které byly v roce 2012 schváleny doplňkové vnitrostátní přímé platby Top-Up. Jedná se tak o **určitou formu pokračování národních doplňkových plateb i v roce 2013. Jelikož se na tyto platby vztahují stejné podmínky poskytování podpory, jako na Top-Up v roce 2012, PVP v roce 2013 budou negativně ovlivněny aplikací modulace stejně jako Top-Up v roce 2012. Po aplikaci snížení v důsledku zmíněné modulace však bude možno z této obálky vyplatit pouze necelých 80 mil. Kč.**

Využití přechodné vnitrostátní podpory v roce 2013 je nezbytnou podmínkou pro její využití i v přechodném období roku 2014. **Od 7. 10. 2013 mohou zemědělci žádat Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) o PVP na stejné sektory, jako na Top-Up v roce 2012, tzn. na chmel, přežvýkavce, chov ovcí (popřípadě na chov koz), platbu na chov krav bez tržní produkce mléka, zemědělskou půdu a na brambory pro výrobu škrobu.** Ačkoliv vzhledem k aplikaci modulace v roce 2013 je možné vyplatit jen velmi malou částku na tuto podporu (uvedených cca 80 mil. Kč), zachová její aplikace možnost poskytnout PVP i v roce 2014 (a případně i letech následujících), kdy již evropská legislativa nepočítá s aplikací modulace a bude možné vyplatit řádově vyšší finanční objemy (až 80 % autorizované obálky na PVP v roce 2013, tzn. cca 867 mil. Kč).

Přehled vyplacených prostředků (čl. 68 Top – Up – resp. TNA u TNA se jedná o odhady sazeb v roce 2013 na základě žádostí roku 2012, sazby budou stanoveny na základě přijatých žádostí a výsledků dopadu modulace).

kategorie	typ dotace	2010	2011	2012	2013
KBTPM	čl. 68 (na tele)	0	0	220 636 935	227 894 509
	Top-Up (platba na KBTPM)/ TNA	347 065 318	240 597 199	43 358 137	3 380 000
CELKEM KBTPM		347 065 318	240 597 199	263 995 071	231 274 509
Ovce, kozy	čl. 68	0	0	31 545 803	36 849 683
	Top-Up (platba na ovce/kozy)/ TNA	17 956 800	12 450 358	3 630 893	710 000
CELKEM Ovce, Kozy		17 956 800	12 450 358	35 176 695	37 559 683
Přežvýkavci (Top-Up, resp. TNA)		1 329 109 748	921 356 218	99 337 882	7 150 000

Informace o možnosti využívání Portálu farmáře SZIF při podávání Jednotné žádosti

Upozorňujeme všechny potenciální žadatele na možnost zpracovat tzv. Jednotnou žádost (JŽ) v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře SZIF. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s Jednotnou žádostí (JŽ). Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, Dojnice, SSP, STP, Top-Up, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

3. Legislativa

Základní evropské legislativní předpisy:

Od 1. 5. 2004 došlo k harmonizaci práva České republiky s právem Evropské unie. Pro bezproblémové vykonávání činnosti zemědělského podnikatele je nutné, aby byl alespoň rámcově seznámen se základními informacemi o evropské legislativě a s termíny nutnými ke správné orientaci v právním systému. Legislativa EU je publikována v Ústředním věstníku EU. Právní předpisy jsou publikovány s cílem zpřístupnit široké veřejnosti na internetu službou Eur-Lex (www.eur-lex.europa.eu).

Nařízení Komise a Rady EU, které se týkají skopového a koziho masa

Legislativa upravující podnikání v chovu ovcí a koz byla v posledních letech upravována se snahou o její sladění s právními normami platnými v Evropské unii.

Nařízení Rady č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů)

Nařízení Komise (ES) č. 1354/2011, kterým se pro rok 2011 otevírají dovozní celní kvóty Společenství pro ovce, kozy, skopové a kozí maso. Tyto kvóty jsou nezměněny i pro rok 2013

Nařízení Rady (ES) č. 73/2009 ze dne 19. ledna 2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a zrušuje nařízení (ES) č. 1782/2003

Nařízení Komise (ES) č. I 120/2009 ze dne 29. října 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu jednotné platby podle hlavy III nařízení Rady (ES) č. 73/2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce

Nařízení Komise (ES) č. I 121/2009 ze dne 29. října 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o režimy podpory pro zemědělce stanovené v hlavě IV a V uvedeného nařízení

Nařízení Komise (ES) č. I 122/2009 ze dne 30. listopadu 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o podmíněnost, modulaci a integrovaný administrativní a kontrolní systém v rámci režimů přímých podpor pro zemědělce stanovených v uvedeném nařízení, a k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o podmíněnost v rámci režimu přímé podpory pro odvětví vína

Nařízení Komise (ES) č. 1439/1995, kterým se stanoví prováděcí pravidla, pokud jde o dovoz a vývoz produktů v odvětví skopového a kozího masa

Nařízení Komise č. 826/2008, kterým se stanoví společná pravidla pro poskytování podpory soukromého skladování některých zemědělských produktů – mj. dlouhozrající sýry a sýry, které jsou vyrobeny z ovčího nebo kozího mléka nebo z obou, skopové a kozí maso.

Nařízení Komise č. 1249/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro zavádění klasifikačních stupnic Společenství pro jatečně upravená těla skotu, prasat a ovcí a pro ohlašování jejich cen

V následujícím přehledu jsou uvedeny některé národní právní předpisy vztahující se ke komoditě „Ovce a kozy“

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády České republiky č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor (účinnost od 1. 1. 2010, některá uvedená ustanovení od 1. 1. 2012).

Nařízení vlády České republiky č. 480/2009 Sb., kterým se mění Nařízení vlády v souvislosti s přijetím Nařízení vlády o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor (účinnost od 1. 1. 2010, některá uvedená ustanovení od 1. 1. 2012).

Oblast organizace trhu

Nařízení vlády České republiky č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády České republiky č. 99/2005 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády České republiky č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky.

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 332/2012 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů-

Nařízení vlády č. 263/2012 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č.80/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č.16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství.

Oblast veterinární péče

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony

Vyhláška 94/2010 Sb., o některých veterinárních a hygienických požadavcích na přípravu a zpracování vedlejších živočišných produktů.

Vyhláška č. 161/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 94/2010 Sb., o některých veterinárních a hygienických požadavcích na přepravu a zpracování vedlejších živočišných produktů, ve znění pozdějších předpisů.

Oblast pohody zvířat

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony

Vyhláška č. 208/2004 Sb., Ministerstva zemědělství, o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat

Oblast šlechtění, evidence a označování zvířat

Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 447/2006 Sb., o genetických zdrojích zvířat(účinnost od 1. 10. 2006)

Oblast potravinářství

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 19. 4. 2008, část § 15 od 1. 1. 2010).

Vyhláška č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, ve znění pozdějších předpisů.

Oblast krmivářství

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 3. 2011).

Vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

Zákony, který ovlivňují zahraniční obchod a mají účinnost od 1.1.2013 jsou:

Zákon č. 17/2012 Sb., zákon o Celní správě České republiky

Zákon č. 18/2012 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky.

VÝVOJ STAVŮ OVCÍ A KOZ

Početní stavy ovcí a koz pokračují v trendu dlouhodobého růstu. Stavy ovcí se od roku 2000, kdy se chovalo pouze 84 108 kusů, zvýšily na 221 014 kusů v roce 2012, což představuje nárůst o 136 956 kusů, tj. o 161,4 %, v roce 2013 se celkové stavy ovcí mírně snížily na 220 521 kusů.

V roce 2000 se zastavil pokles početních stavů ovcí, který začal v roce 1992, od tohoto roku docházelo k pravidelnému meziročnímu nárůstu stavu ovcí s výjimkou roku 2009, kdy v porovnání s rokem 2008 došlo po osmi letech k poklesu početních stavů ovcí o 534 kusy, tj. o 0,3 %. V roce 2010 stavy znovu stouply o 13 829 kusů, tj. o 7,6 %, v roce 2011 oproti roku 2010 došlo k nárůstu početních stavů ovcí o 12 139 kusů, tj. o 6,2 %, v roce 2012 oproti roku 2011 došlo k dalšímu nárůstu početních stavů ovcí o 11 962 kusů, tj. o 5,7 %, v roce 2013 oproti roku 2012 došlo k mírnému poklesu početních stavů ovcí o 493 kusů, tj. o 0,3 %. Stavy bahnic překročily v roce 2013 hranici 125 tisíc kusů (125 136 ks) a společně s 25 747 ks jehnic je to základ pro další rozvoj chovu ovcí u nás.

Početní stavy koz měly stoupající úroveň do roku 1995, po které následoval pokles stavů trvajících do roku 2004, ve kterém bylo v ČR chováno pouze 11 912 kusů koz. Porovnání stavů do roku 2003 s rokem 2004 není srovnatelné, protože došlo k časovému posunu a změně metodiky sledování ČSÚ tohoto druhu zvířat. Od tohoto roku dochází k postupnému zvyšování početních stavů. K výraznému zvýšení početních stavů koz o 5 035 ks, tj. o 30,2% došlo mezi roky 2010/2009 a tento trend pokračuje i v dalších letech. V roce 2011 došlo oproti roku 2010 ke zvýšení početních stavů koz o 1 554 ks, tj. o 7,2%. V roce 2013 se chovalo celkem 24 042 kusů koz, což představuje proti roku 2004 zvýšení o 12 130 kusů, tj. o 105,6 %, oproti roku 2012 došlo k dalšímu zvýšení početních stavů koz o 422 ks, tj. o 1,8 %.

Stavy ovcí a koz

ks

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Ovce a berani	429 714	429 106	342 069	254 301	196 030	165 345	134 009	120 921	93 557
Kozy a kozli	40 638	41 467	42 668	44 544	44 954	44 993	42 385	38 241	34 861

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 1. do roku 1992, od roku 1993 soupis hospodářských zvířat k 1. 3. daného roku

Stavy ovcí a koz

ks

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ovce a berani	86 047	84 108	87 539	96 286	103 129	115 852	140 197	148 412
Kozy a kozli	33 900	31 988	14 306	13 574	12 779	11 912	12 623	14 402

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 3. daného roku, od roku 2003 soupis hospodářských zvířat k 1. 4. daného roku, od roku 2001 změna metodiky bez odhadů počtu zvířat za podlimitní jednotky (chovy čítající méně než 4 ks ovcí a koz, dále jen zájmové chovy).

Stavy ovcí a koz

ks

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ovce a berani	168 910	183 618	183 084	196 913	209 052	221 014	220 521
Kozy a kozli	16 222	16 627	16 674	21 709	23 263	23 620	24 042

Pramen: ČSÚ – soupis hospodářských zvířat k 1. 4. daného roku bez zájmových chovů

VÝVOJ NABÍDKY A POPTÁVKY NA TRHU

Od roku 2005 se zvyšuje produkce skopového a kozího masa vlivem neustále se zvyšujících stavů těchto druhů zvířat. Nejvyšší nárůst produkce byl meziročně v roce 2006 (18,5 %), zatímco v roce 2010 byl nárůst o 10 %. V roce 2011 bylo zvýšení produkce proti roku 2010 o 10,7 %. Nejvyšší nárůst produkce byl proti roku 2011 v roce 2012. Produkce stoupla o 26,0 %. V roce 2013 se předpokládá stagnace produkce vzhledem k nezvyšujícím se stavům zvířat, především ovcí. Na růst produkce v minulých letech kromě stoupajících stavů zvířat měla vliv i rostoucí poptávka po tomto druhu masa, které je ale stále jenom doplňkovým masem na tuzemském trhu. Většinou se jedná pouze o tradiční sváteční spotřebu a spotřeba v průběhu roku je stále na nízké úrovni proti ostatním druhům masa. Počty zvířat stoupají nejenom díky vyšší poptávce po mase, ale také díky vyšší poptávce a spotřebě mléčných výrobků, které díky propagaci správné výživy jsou na tuzemském trhu více žádané. V dalších letech se očekává pokračování tohoto trendu, a to jak u masa, tak i u mléčných výrobků těchto druhů zvířat.

Ukazatel	MJ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Stavy ovcí celkem k 1.4. daného roku	ks	168 910	183 618	183 084	196 913	209 052	221 014	220 521
Stavy koz celkem k 1.4. daného roku	ks	16 222	16 627	16 674	21 709	23 263	23 620	24 042
Výroba	tis. t j. hm.	1,70	1,94	1,94	2,15	2,38	3,00	2,98
z toho - domácí hospodářství	tis. t j. hm.	1,45	1,65	1,65	1,65	1,89	2,84	2,82
Dovoz ²⁾	tis. t j. hm.	0,55	0,46	0,48	0,31	0,34	0,36	0,34
Celková nabídka	tis. t j. hm.	2,25	2,40	2,42	2,46	2,72	3,36	3,32
Domácí spotřeba	tis. t j. hm.	2,16	2,32	2,35	2,37	2,68	3,28	3,25
Vývoz ²⁾	tis. t j. hm.	0,09	0,08	0,07	0,09	0,04	0,08	0,07
Celková poptávka	tis. t j. hm.	2,25	2,40	2,42	2,46	2,72	3,36	3,32
Soběstačnost	%	78,7	83,6	82,6	90,7	90,2	91,5	91,7

Pramen: ČSÚ, MZe, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, Svaz chovatelů ovcí a koz ČR

Koeficient přepočtu živé hmotnosti na jatečnou = 0,46

Dovoz a vývoz včetně živých zvířat

* rok 2013 odhad

VÝVOJ STRUKTURY PLEMEN OVCÍ V ČR

Od roku 1990 prochází chov ovcí výraznými strukturálními a ekonomickými změnami.

Výrazné snížení početních stavů ovcí bylo ovlivněno od roku 1991 prudkým poklesem cen vlny. V období dalších tří let byla zlikvidována téměř celá populace s jednostrannou vlnářskou užitkovostí (do roku 1990 byl chov ovcí zastoupen vysokým podílem vlnářských plemen, téměř 63 %). Od roku 1995 se v České republice hlavním produktem chovu ovcí stalo jehněčí maso. Preferována jsou plemena s masnou a kombinovanou užitkovostí a plemena s dobrou plodností.

Vývoj struktury plemen ovcí podle užitkového zaměření v období 1990 – 2013 %

Rok	Typ plemene			
	Vlnářský	s kombinovanou užitkovostí	Masný	plodný a dojný
1990	62,9	36,4	0,6	0,1
1994	4,1	70,7	24,5	0,7
1995	1,9	70,6	25,8	1,7
1996	0	74,4	23,7	1,9
1997	0	71,1	26,9	2,0
1998	0	68,8	28,9	2,3
1999	0	63,4	33,6	3,0
2000	0	61,2	34,3	4,5
2001	0	59,9	33,9	6,2
2002	0	58,8	35,0	6,2
2003	0	54,9	36,4	8,7
2004	0	56,1	35,0	8,9
2005	0	54,4	37,1	8,5
2006	0	53,0	38,4	8,6
2007	0	51,7	39,2	9,1
2008	0	53,0	37,8	9,2
2009	0	49,3	40,9	9,8
2010	0	49,9	40,0	10,1
2011	0	49,3	41,4	9,3
2012	0	48,3	40,1	11,6
2013	0	48	40	12

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR

Poznámka: rok 2013 – odhad

Obrat stáda ovcí**ks**

Ukazatel	Rok								
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bahnice celkem k l. 3. daného roku, (od r. 2003 k l. 4.)	39 307	39 793	48 881	56 081	56 267	64 530	79 516	74 966	86 818
Počet jehnic na obnovu základního stáda	9 827	9 948	12 220	14 020	14 067	16 132	19 879	18 741	21 704
Počet jehnic na rozšířenou reprodukci	486	9 088	7 200	186	8 263	14 986	-4 550	11 852	4 709
Počet jehňat k jatečným účelům	42 751	34 684	46 569	61 403	53 630	55 997	92 018	70 611	90 791
Počet odchovaných jehňat celkem	53 064	53 720	65 989	75 709	75 960	87 115	107 347	101 204	117 204

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR

Produkce potní vlny t	200	200	220	275	280	320	300	350
------------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR, ČSÚ

Obrat stáda ovcí**ks**

Ukazatel	Rok					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bahnice celkem k l. 4. daného roku	91 527	98 687	103 776	113 273	120 254	125 136
Počet jehnic na obnovu základního stáda	22 882	24 672	25 994	28 318	30 064	32 000
Počet jehnic na rozšířenou reprodukci	7 160	5 089	9 497	6 727	9 746	5 000
Počet jehňat k jatečným účelům	93 519	103 466	104 607	117 873	122 553	131 900
Počet odchovaných jehňat celkem	123 561	133 227	140 098	152 918	162 343	168 900

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR

Poznámka: od roku 2011 až 2013 výhled

Produkce potní vlny t	380	420	455	480	520	530
------------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR

Poznámka: rok 2013 odhad

Při výpočtu obratu stáda se vychází z odchovu 135 % na bahnici (po odečtení úhynů), obnovy základního stáda bahnic 25 % a možností zařazení jehnic na rozšířenou reprodukci základního stáda do 20 % z počtu bahnic.

Obrat stáda koz

ks

Ukazatel	Rok							
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kozy k l. 3. daného roku (od r. 2003 k l. 4.)	29 142	27 989	24 764	12 181	7 998	8 012	8 256	8 771
Počet koziček na obnovu základního stáda	6 000	5 500	5 000	2 500	2 000	2 000	2 250	2 250
Počet kůzlat k jatečným účelům	45 000	42 100	37 500	18 750	13 000	13 000	13 750	13 750
Počet odchovaných kůzlat, celkem	51 000	47 600	42 500	21 250	15 000	15 000	16 000	16 000

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR, ČSÚ

Poznámka: do roku 2001 včetně započítány i hobby chovy

Obrat stáda koz

ks

Ukazatel	Rok							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Kozy k l. 4. daného roku	9 292	10 401	11 065	13 609	14 028	15 030	15 063	
Počet koziček na obnovu a rozšíření základního stáda	2 500	2 750	5 300	3 800	4 500	4 730	4 750	
Počet kůzlat k jatečným účelům	14 500	16 000	14 500	20 700	20 750	22 320	22 350	
Počet odchovaných kůzlat, celkem	17 000	18 750	19 800	24 500	25 250	27 050	27 100	

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR, ČSÚ

Poznámka: do roku 2001 včetně započítány i hobby chovy, rok 2013 odhad

V bilanci početních stavů koz dochází k nárůstu početních stavů a pokračuje přesun chovu od individuálních chovatelů do větších stád dojených koz a rozšiřování masných plemen koz.

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL

Výroba kozích sýrů

Výroba kozích sýrů je soustředěna do faremních chovů koz, kde se zároveň mléko zpracovává.

V České republice není speciální mlékárna nebo sýrárna, která by vykupovala a zpracovávala ovčí nebo kozí mléko. Rozšiřuje se zpracování mléčných produktů na menších farmách a jejich přímý prodej spotřebiteli.

Počty koz, produkce mléka, produkce sýrů, cena

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počty dojených koz ve stádech	1 559	1 236	1 289	1 809	2 216	2 263	2 389
Produkce mléka (tis.l)	850	740	775	990	1 100	1 150	1 200
Produkce sýrů (tuny)	85	74	78	99	110	115	120
Cena sýrů Kč/kg	170	170	170	180	190	200	200

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR

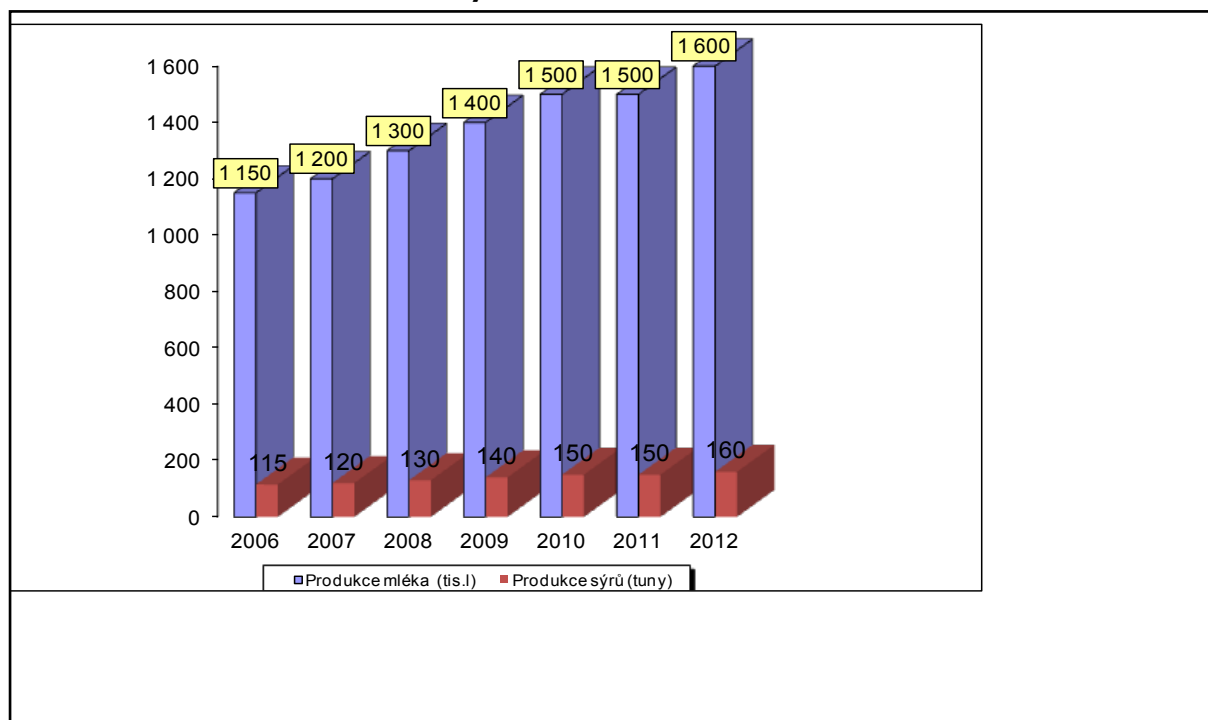
Počty koz, produkce mléka, produkce sýrů, cena

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počty dojených koz ve stádech	2 589	2 797	2 930	2 902	3 208	3 300
Produkce mléka (tis.l)	1 300	1 400	1 500	1 500	1 600	1 650
Produkce sýrů (tuny)	130	140	150	150	160	165
Cena sýrů Kč/kg	225	240	250	260	270	275

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR

Poznámka: rok 2013 – odhad

Produkce koziho mléka a kozích sýrů

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR

Zajišťování poradenských aktivit v souvislosti s chovem ovcí a koz

Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR pomáhá svým členům zprostředkovat jejich společné aktivity zaměřené zejména na:

Vedení plemenných knih ovcí a koz

Šlechtění a zajišťování plemenářských služeb

Společný prodej zemědělských produktů za co nejvýhodnější ceny

Zajišťování poradenství

Propagace vedoucí ke zlepšení tržní komunikace formou reklamy, prací s veřejností apod.

Zastupování členů SCHOK v ČR

Svaz svoji činnost realizuje prostřednictvím jednotlivých krajských sdružení a chovatelských svazů, které jsou zakládány podle plemen ovcí a koz.

Informace o uvedených aktivitách poskytuje SCHOK v ČR:

SCHOK v ČR,

Ptašínského 5

602 00 Brno, tel: 541 243 481

schok@schok.cz

www.schok.cz

PLEMENA OVCÍ A KOZ CHOVANÝCH V ČR

Vhodnost jednotlivých plemen ovcí, které se chovají ve větších populacích, pro jednotlivé oblasti je možné rozdělit do následujících skupin:

1) Horské oblasti:

Skupina polojemnovlnných kombinovaných plemen: šumavská ovce, romney, valaška, zušlechtěná valaška, cigája, bergschaf a bílá alpská ovce.

2) Podhorské oblasti (tvrďší klimatické podmínky):

Plemena s kříženeckou vlnou: plemeno merinolandschaf a jeho kříženci, romney, clun forest plodná a mléčná plemena ovcí – východofříská ovce, lacaune a jejich kříženci, romanovská ovce, z masných plemen je zde možné chovat plemena suffolk a oxford down.

3) Podhorské oblasti (mírné klimatické podmínky):

Plemena jemnovlnná, masná: suffolk, oxford down, hampshire, dále plemena charollais, texel, berrichon du Cher, dorper.

Chov jednotlivých plemen koz je rozmístěn prakticky plošně po celém území ČR. Jde zejména o plemena: koza bílá krátkosrstá a koza hnědá krátkosrstá. V poslední době se začíná rozšiřovat masné plemeno – koza burská, kterou využívají chovatelé ke křížení s cílem získání jatečných kůzlat s lepší růstovou schopností a osvalením a kombinované plemeno koza anglonubijská, která se vyznačuje vysokou produkcí mléka s vysokým obsahem mléčných složek při velmi dobré masné užitkovosti.

Ostatní plemena koz (koza mohérová – koza angorská, koza kašmírová, koza walliská a zakrslá) se chovají v naší republice pouze okrajově.

Kluby chovatelů jednotlivých plemen

CHAROLLAIS (CH)

Klub chovatelů ovcí plemene Charollais

Sídlo klubu: Pěčín

Adresa: František Divíšek, 517 57 Pěčín 264, e-mail: divisekfr@seznam.cz,

Telefon: 494 595 570, 731 700 844

Založení: Klub byl založen 31. I. 1992 jako klub chovatelů masných plemen ovcí v Nečtinech.

NĚMECKÁ ČERNOHLAVÁ OVCE (NC)

Klub chovatelů ovcí plemene Německá černohlavá

Sídlo klubu: Sebuzín

Adresa: Ing. Vlastimil Slavíček, Sebuzín 169, 403 02 Ústí nad Labem, e-mail: slavicek.v@volny.cz

Telefon: 602 193 008

Založení: Klub byl založen na ustavující schůzi klubu na farmě „Pod sedlem“ dne 14. 12. 2003.

SUFFOLK (SF)

Klub chovatelů ovcí plemene Suffolk

Sídlo klubu: Rychnov u Jablonce nad Nisou

Adresa: Věra Jaklová, Školní 780, 468 02 Rychnov u Jablonce nad Nisou

Telefon: 739 451 297, e-mail: jakvera@seznam.cz, <http://www.suffolk.cz>

Založení: Klub byl založen na členské schůzi klubu ve Vysokém Mýtě dne 15. 11. 1997.

TEXEL (T)

Klub chovatelů ovcí plemene Texel

Sídlo klubu: Helvíkovice

Adresa: Václav Novák, Těrlicko část Hradiště 69, 735 42 Těrlicko

<http://www.texel.schok.cz>, Telefon: 777 007 169, 465 676 080

Založení: Klub byl založen na členské schůzi klubu v Helvíkovicích dne 8. 5. 1998.

OXFORD DOWN (OD)

Klub chovatelů ovcí plemene Oxford Down

Sídlo klubu: Orlová

Adresa: Daniela Dziková, Polní 33, 735 14 Orlová Lutyně

Telefon: 777 754 810, <http://www.oxford.schok.cz>

Založení: Klub byl založen na semináři v Seči u Chrudimi dne 5. 12. 1998.

MERINOLANDSCHAF (ML)

Klub chovatelů ovcí plemene Merinolandschaf

Sídlo klubu: Zdounky

Adresa: Jan Macků, Cvrčovice 64, 768 02 Zdounky

Telefon: 573 365 279, 604 340 436, <http://www.merinolandschaf.schok.cz>

Založení: Klub byl založen na členské schůzi klubu v Bartošovicích dne 17. 9. 1997.

ROMNEY (K)

Klub chovatelů ovcí plemene Romney

Sídlo klubu: Frýdlant

Adresa: Pavel Mach, Bezručova 1144

46401 Frýdlant

Telefon: 606 683 684

Založení: Klub byl založen na členské schůzi klubu ve Vysokém Mýtě dne 7. 2. 1998.

ŠUMAVSKÁ OVCE (Š)

Klub chovatelů ovcí plemene Šumavská ovce

Sídlo klubu: České Budějovice

Adresa: Ing. Anna Sýkorová, Dobrovodská 57, 370 06 České Budějovice

Telefon: 725 866 371, <http://www.sumavka.schok.cz>

Předseda klubu: Jan Uhlíř, tel: 604 613 440

Založení: Klub byl založen na členské schůzi klubu na Michlově Huti dne 9. 12. 1997.

ROMANOVSKÁ OVCE (R)

Klub chovatelů ovcí plemene Romanovská ovce

Sídlo klubu: Tehov

Adresa: Ing. Zajíček Petr, Škroupova 755/15, 251 01 Říčany

tel.: 608 044 468, <http://www.romanovky.eu>

Předseda: Jiří Vízner, mob: 606 125 995

Klub byl založen na členské schůzi klubu v Lysé nad Labem dne 17. 5. 1998.

VÝCHODOFRÍSKÁ OVCE (VF)

Klub chovatelů ovcí plemene Východofríská ovce

Sídlo klubu: Podlesí

Adresa: Ladislav Onderka, Podlesí 416, 757 01 Valašské Meziříčí

Telefon: 777 754 816

Založení: Klub byl založen na nákupním trhu ve Slavkově pod Hostýnem dne 24. 9. 1998.

ZWARTBLES (ZW)

Klub chovatelů ovcí plemene Zwartbles

Sídlo klubu: Klatovy

Adresa: Ing. Karel Krátký, Zbyslav 48, 339 01 Klatovy

Telefon: 376 394 189, 777 754 325, <http://zwartbles.schok.cz>

Založení: Klub byl založen dne 3. 11. 2000 na mezinárodní konferenci v Seči.

BERGSCHAF (BG)

Klub chovatelů ovcí plemene Bergschaf

Klub v současné době nepracuje

Založení: Klub byl založen na semináři v Seči u Chrudimi dne 15. 11. 2002.

KAMERUNSKÁ OVCE (KA)

Klub chovatelů plemene Kamerunská ovce

Sídlo klubu: Pardubice

Adresa: Ing. František Hovorka, Ludmily Malé 818, 530 12 Pardubice

telefon: domů (večer) 466 260 674, 603 840 387

Založení: Klub byl založen na členské schůzi v České Třebové dne 17. 3. 2001.

VALAŠSKÁ OVCE (V)

Klub chovatelů a příznivců plemene Valašská ovce

Sídlo klubu: Zemědělská usedlost Bludička

Adresa: Radovan a Gabriela Žitníkovi, Zemědělská usedlost Bludička, Bludovice 9
741 01 Nový Jičín

Telefon: 556 704 046 (nejlépe po 20 hodině)

e-mail: bludicka.bludovice@seznam.cz

<http://www.puvodnivalaska.websnadno.cz>

Založení: Klub byl založen na Bludičce dne 10. září 2004.

VŘESOVÁ OVCE (VR)

Klub chovatelů Vřesové ovce

Sídlo klubu: Brocno

Adresa: Petr Kříž, Za Nemocnicí 1065

264 01 Sedlčany

Telefon: 603825187

Založení: Klub byl založen dne 17. 12. 2002 na ustavující schůzi klubu v Mokrovratech.

CLUN FOREST (CF)

Klub chovatelů ovcí plemene Clun Forest

Sídlo klubu: Žďárky

Adresa: Mgr. Jan Kováč, 549 37 Žďárky 30.

Telefon: 777 194 750

Předsedkyně klubu: Michaela Kvisová, 777 664 636, qis@seznam.cz

Založení: Klub byl založen dne 23. 8. 2008 na ustavující schůzi klubu v Částkově.

HAMPSHIRE (H)

Klub chovatelů ovcí plemene Hampshire

Sídlo klubu: Dolní Radechová

Adresa: Martin Baláš, Kostelecká 152, 594 11 Dolní Radechová

Telefon: 602 451 550

e-mail farma.chmeliste@seznam.cz

<http://hampshire.schok.cz/>

Klub byl založen 3. 10. 2009 na ustavující schůzi v Sedlčanech.

Plemeno Dorper

Uznané chovatelské sdružení uznané 29. 6. 2012

Dorper Asociace CZ

www.dorper.biz

Ing. Jaroslav Rucki

Klub zájmových plemen ovcí a koz (KZP)

Sídlo KZP: Brocno 2, 411 08, Štětí

Předseda: Tomáš Beneš

Telefon: 776 068 776

e-mail: lenka.benesova@zavodou.com, <http://zajmovaplemena.schok.cz/>

KZP byl založen dne 28. 11. 2009 na ustavující schůzi Klubu zájmových plemen ovcí a koz v Malé Veleni č. 11, okres Děčín.

KLUB CHOVATELŮ ANGLONUBIJSKÝCH KOZ

Sídlo: Ostružno

Adresa: Dopita Václav, Ostružno 24, 582 82, Golčův Jeníkov

Předseda: Dopita Václav, mob: 721 326635

Jednatel: Kolman David, Krasolesí 3, 394 22 Košetice

Mobil: 604 209 674

e-mail: krasolesi@volny.cz, <http://ankoza.schok.cz>

Založení: Klub byl založen 4. 11. 2007 v Ostružně

KLUB CHOVATELŮ ČESKÝCH NÁRODNÍCH PLEMEN KOZ

Klub nemá v současné době zvolené vedení

<http://bilekozy.schok.cz>

Klub byl založen 27. 12. 2009 na farmě ve Hvozďe při přátelském setkání chovatelů jako klub chovatelů bílých koz.

VÝSLEDKY KONTROLY UŽITKOVOSTI OVCÍ A KOZ V ČR ZA ROK 2012

Kontrola užítkovosti ovcí a koz se provádí v souladu se zákonem č. 154/200 Sb. a stanoveným šlechtitelským programem Svazu chovatelů ovcí a koz v ČR. K základním ukazatelům patří vedle údajů o reprodukci zapojených jedinců a stád sledování růstových schopností u všech plemen ovcí a masných plemen koz (sleduje se váha odchovaných jehňat a kůzlat ve 100 dnech), sledování **jatečné hodnoty masných plemen ovcí a koz** (provádí se ultrazvukové měření hloubky zádového svalů a výšky podkožního tuku) a sledování **mléčné užítkovosti u dojených plemen ovcí a koz** (provádí se měsíční měření nadojeného mléka a rozbor obsahu mléčných složek – bílkovin, tuku a laktózy).

Získané údaje slouží ke stanovení plemenných hodnot jednotlivých plemenných ovcí a koz a jsou využívány při vyhodnocení kontroly dědičnosti.

V roce 2012 tuto činnost v chovu ovcí prováděly čtyři oprávněné organizace: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR s podílem 70,8%, Ing. Vladimír Bařina PhD. 19,4%, CRV Czech republic, spol. s r.o. 7,3% a Genoservis a.s. 2,5%. Kontrolu užítkovosti koz prováděly tři oprávněné organizace: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR s podílem 97,7%, Genoservis a.s. 1,2% a Ing. Vladimír Bařina PhD 1,1%.

Vývoj výsledků kontroly užítkovosti ovcí ČR v letech 2000/2012

Rok	Počet stád	Počet bahnic ks	Oplodnění v %	Plodnost v %	Intenzita v %	Odchov v %	Přírůstek jehňat g	Stříž vlny v kg
2000	387	14 779	86,9	149,1	129,5	110,0	236	4,2
2001	460	18 015	87,8	148,8	130,7	110,8	240	3,9
2002	504	20 297	89,4	149,7	133,8	113,1	235	4,0
2003	545	25 704	85,7	151,6	129,9	110,0	234	4,0
2004	543	25 637	87,2	149,5	130,3	111,2	243	4,1
2005	544	25 162	84,9	152,3	129,3	110,4	240	4,2
2006	530	24 885	86,5	154,6	133,7	115,0	244	4,5
2007	484	23 348	91,3	159,3	145,6	130,6	252	4,2
2008	469	22 932	89,9	156,5	140,7	122,5	244	4,2
2009	452	23 070	88,3	155,9	137,7	122,1	239	3,8
2010	445	21 551	89,2	155,3	138,5	121,9	247	4,7
2011	465	21 317	90,3	161,2	145,6	126,6	256	2,5
2012	485	23 217	91,2	158,0	144,1	125,4	252	1,2*
Index 2012/2000 %	125,3	157,1	104,9	106,0	111,3	114,0	106,8	-

* plemeno shetlandská ovce

Nárůst stavů ovcí v kontrole užítkovosti od roku 2000 do roku 2003 byl více než 70%, v dalších třech letech se stavy bahnic v kontrole užítkovosti mírně snižovaly, v letech 2010 a 2011 byl však patrný výraznější pokles na 21 317 ks, který se v roce 2012 zastavil, když se početní stavy zvýšily na 23 217 ks. To je 19,3% bahnic chovaných v České republice, pokud vycházíme ze stavů hospodářských zvířat evidovaných Českým statistickým úřadem. Ve sledovaném období se o 20% zvýšil průměrný počet bahnic na stádě v kontrole užítkovosti, i když průměrná velikost stáda 48,9 bahnice značně zvyšuje náklady na tyto služby. Pokles početních stavů bahnic zapojených do kontroly užítkovosti v posledních třech letech vedl ke zlepšení ve sledovaných užítkových vlastnostech reprodukce – plodnost na obahněnou, intenzita,

odchov i růstové schopnosti jehňat. Produkce potní vlny jako nepovinný ukazatel se přestává sledovat a vykazovat – v roce 2012 byly zaznamenány výsledky jen u shetlandské ovce. Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR chce při realizaci šlechtitelského programu zvýšit důraz na kvalitu plemenářské práce, a tím podpořit chovatele s nejlepší užitkovostí. Systematickou selekcí špičkových zvířat chceme dosáhnout trvalého nárůstu sledovaných užitkových vlastností.

V roce 2012 bylo do kontroly mléčné užitkovosti dojených plemen ovcí zapojeno 1 045 bahnic, u 988 bahnic z nich byla uzavřena normovaná laktace. Kontrola užitkovosti se prováděla ve 26 stádech a bylo do ní zapojeno 770 bahnic plemene východofríské ovce, z toho 7 kříženek s plemenem hampshire, 266 bahnic plemene lacaune a kříženek s tímto plemenem a 7 bahnic plemene cigája. Celkem bylo dosaženo za standardní 240 denní laktaci průměrné produkce 426 kg mléka o tučnosti 5,59 %, obsahu bílkovin 5,36 % a laktózy 5,13 %. Ovce plemene lacaune a kříženky s tímto plemenem dosahovaly u sledovaných mléčných složek lepší výsledky v obsahu bílkovin, i když celková produkce mléka za laktaci byla nižší než u plemene východofríské ovce. Nejvyšší produkci mléka dosáhlo stádo paní Renaty Kašparové, která chovala 9 bahnic plemene východofríské ovce – 768 kg mléka za 240 dnů s 5,03 % tuku, 5,45 % bílkovin a 5,45 % laktózy. Při hodnocení stád podle produkce bílkovin za standardní 240 denní laktaci byly první tři chovy opět východofríské ovce a dosáhly produkce přes 30 kg bílkovin: paní Kašparová Renata 41,9 kg bílkovin, Mgr. Petra Rubášová dosáhla u 16 bahnic produkce 31,6 kg bílkovin a pan Ladislav Blizňák u 4 bahnic produkci 29,6 kg bílkovin.

V kontrole užitkovosti koz došlo od roku 2 000 k nárůstu stavů koz zapojených do kontroly užitkovosti o 76,3%. Významný nárůst je však v podílu větších chovů oproti individuálním chovatelům, který se zvýšil z 58,6% v roce 2000 na 77,2 v roce 2012. To přineslo i významné zvýšení počtů koz se sledovanou laktací, kde došlo k nárůstu za sledované období o více než 150%. I přesto, že došlo vlivem vyššího podílu větších stád zapojených do kontroly užitkovosti koz a změnou přepočtu normované laktace ke snížení produkce mléka za laktaci a tím i produkce jednotlivých mléčných složek, je patrný významný nárůst v obsahu bílkovin, který se stal od roku 2001 hlavním selekčním kritériem u dojených plemen koz. Nárůst o 9,0% byl ovlivněn i sledováním genotypu plemenných kozlů – nositelů alely alfa S1 kaseinu. Tím se celková produkce mléčné bílkoviny přiblížila skutečnosti v roce 2000 i přes nižší celkovou produkci mléka. V chovech koz zapojených do kontroly užitkovosti se významně zvýšilo oplodnění i odchov kůzlat, mírný pokles plodnosti hn přičíst na vrub vyššího podílu větších chovů. Patrný je i nárůst podílu rohatých jedinců u našich plemen koz, který je důsledkem zapojování rohatých kozlů do plemenitby. Šlechtění dojených plemen koz se zaměřilo na zvyšování produkce mléčné bílkoviny při tolerování snížení tučnosti mléka, tak jak to vyžadují chovatelé ekonomicky závislí na produkci mléčných výrobků.

Vývoj výsledků kontroly užítkovosti koz ČR v letech 2000/2012

Rok	Počet koz v KU		Výsledky kontroly užítkovosti koz							
	Celkem ks	*Laktace ks	Produkce mléka kg	Tuk %	Tuk Kg	Bílk. %	Bílk. Kg	Lakt.%	Lakt. Kg	Přír. G
2000	2 234	986	836	3,70	30,9	2,79	23,3	4,50	37,4	207
2001	2 275	1 144	861	3,51	30,2	2,79	24,0	4,50	38,4	160
2002	2 443	1 247	825	3,42	28,2	2,89	23,8	4,53	37,4	205
2003	2 627	1 504	757	3,36	25,4	2,79	21,1	4,55	34,4	195
2004	2 547	1 547	770	3,22	24,8	2,83	21,8	4,52	34,8	179
2005	2 980	1 857	731	3,35	24,5	3,05	22,3	4,54	33,2	178
2006	3 028	1 839	707	3,33	23,6	3,05	21,5	4,57	32,3	178
2007	3 157	1 746	727	3,29	23,9	3,07	22,4	4,60	33,4	181
2008	3 300	1 801	656	3,41	22,4	3,14	20,6	4,5	29,2	178
2009	3 592	2 042	692	3,23	22,3	3,01	20,8	4,3	29,7	180
2010	3 677	1 997	744	3,23KL	24,0	3,06	22,8	4,4	33,0	184
2011	3 611	1 961	732	3,47	25,5	3,12	22,8	4,4	32,1	184
2012	3 939	2 389	713	3,23	23,0	3,04	21,7	4,4	31,40	185
Index 2012/2000	176,3	242,3	85,3	87,3	74,4	109,0	93,1	97,8	84,0	89,4

Vysvětlivky: Laktace - počet zvířat, u kterých byla měřena laktace

* od roku 2001 došlo ke změně výpočtu normované laktace, která je stanovena na 280 laktačních dnů, do roku 2000 to bylo 300 laktačních dnů

Vývoj výsledků reprodukce koz v kontrole užítkovosti ČR v letech 2000/2012

Rok	Počet koz v KU (ks)/	Plodnost (%)	Odchov (%)	Oplodnění (%)	Zmetání (%)	Rohatost (%)	Hermafr. (%)	Poměr kozlů (%)
2000	2 234	172,4	141,0	89,7	0,9	10,2	1,4	55,9
2001	2 275	182,2	156,6	94,9	0,5	10,0	1,6	56,5
2002	2 443	169,1	151,0	94,1	0,2	14,5	2,2	57,5
2003	2 627	175,4	158,0	95,8	0,2	13,2	1,5	57,6
2004	2 547	174,1	156,5	97,8	0,1	17,9	1,2	57,1
2005	2 980	165,8	146,9	98,3	0,2	15,0	1,5	56,9
2006	3 028	170,7	156,4	99,1	0,1	19,2	1,6	55,4
2007	3 157	171,8	156,9	99,2	0,0	19,3	1,9	55,1
2008	3 300	171,0	149,2	95,8	0,7	23,3	1,6	52,9
2009	3 592	172,2	146,9	96,9	0,6	14,7	1,6	56,9
2010	3 677	168,7	145,8	98,0	0,7	17,0	2,5	56,1
2011	3 611	173,6	149,9	97,1	1,3	16,4	1,8	54,2
2012	3 939	171,7	154,8	95,4	0,5	17,6	1,7	55,1
Index 2012/2000	176,3	99,6	109,8	106,4	55,6	172,5	121,4	98,6

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR

CENOVÝ VÝVOJ

Ceny zemědělských výrobců jatečných jehňat jsou závislé především na kvalitě masa a poptávce, která se obvykle zvyšuje v období Velikonoc a v posledních letech i v období Vánoc.

Cena jatečných jehňat tř. A v živé hmotnosti vzrostla od roku 1990 do roku 2002 z 22,5 Kč/kg na 49 Kč/kg. Saldo zahraničního obchodu se skopovým a kozím masem je záporné.

V posledních letech zaznamenal světový obchod se skopovým masem výrazný nárůst, způsobený náhlým oživením poptávky po skopovém masu v zemích EU a snižováním početních stavů ovcí v členských státech EU. Došlo ale také ke snižování stavů ovcí na Novém Zélandě a v Austrálii, naopak nejvyšší nárůst chovu ovcí je zaznamenán v Číně.

Od roku 2003 dochází v ČR k poklesu ceny jatečných jehňat na 38 Kč/kg v roce 2010, v roce 2012 a 2013 dochází ke zlepšení tohoto vývoje. Tato situace je způsobena změnou odběratelů po vstupu ČR do EU, kdy vývoz jatečných jehňat se přesunul z italského trhu na německý a rakouský s nižšími realizačními cenami a vyššími požadavky na kvalitu dodávaného zboží. Tento vývoj koresponduje s cenami jatečných jehňat v ostatních členských státech EU a s vývojem kurzu koruny.

Ceny jehňat a ovcí ve třídě A (Kč/kg ž. hm.)

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 *
Jatečná jehňata	48	47	45	43	41	39	38	38	39	40	40
Jatečné ovce	17	15	15	15	15	15	15	15	16	17	17

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR

Poznámka: * rok 2013 – odhad

Koncem roku 2008 došlo ke zhroucení evropského trhu s ovčí vlnou, které znamenalo zastavení jejího výkupu. Výkup potní vlny se začátkem roku 2011 obnovil, ceny v roce 2012 výrazně vzrostly a zájem o výkup vlny se zvýšil, tento trend se bohužel v roce 2013 nepotvrdil a cena vlny i možnosti odbytu opět klesly.

Ceny zemědělských výrobců za surové jehnětiny klesly od roku 1990 do roku 2009 o 25,1 %, tj. o 15 Kč/kg na 45 Kč/kg. V roce 2013 se předpokládá stejný cenový trend.

Ceny zemědělských výrobců a zpracovatelské ceny ovčích kůží

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Surová jehnětina, ovčina (Kč/kg)	50	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
Činění ovčích kůží (Kč/dm ²)	6	6,5	7	7	8	9	10	11	12	12	13	13	13

Pramen: Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR

Poznámka – * rok 2013 – odhad

Velikost ovčiny se pohybuje v rozmezí 90 – 100 dm², jehnětin do 80 dm², jehně o živé hmotnosti 30 kg má plochu kůže 60 – 80 dm².

ZAHRANIČNÍ ODCHOD ČR

Saldo zahraničního obchodu s živými zvířaty je od roku 2005 vysoce kladné. Největší hodnota kladného salda zahraničního obchodu byla v roce 2006 a nejnižší hodnota kladného salda byla v roce 2010. V roce 2012 byl realizován zahraniční obchod s živými zvířaty pouze vývozem. Za osm měsíců roku 2013 se proti minulým letům výrazně snížil vývoz živých zvířat a dovoz byl zanedbatelný.

Ovce a kozy živé (0104)

ks

Roky	Dovoz celkem	Vývoz celkem	Dovoz z toho ovce kozy	Vývoz z toho ovce kozy
2005	-	2 300	- -	2 276 24
2006	5	7 476	5 -	7 431 45
2007	400	2 610	400 -	2 596 14
2008	1	2 271	1 -	2 269 2
2009	56	2 322	56 -	2 302 20
2010	31	1 855	31 -	1 855 -
2011	65	2 027	65 -	2 019 8
2012	-	2 510	- -	2 502 8
2013*	23	662	23 -	620 42

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

*leden – srpen

Zahraníční obchod se skopovým a kozím masem má opačnou tendenci proti zahraničnímu obchodu s živými zvířaty. Saldo tohoto obchodu je záporné, ale tento obchod se proti zahraničnímu obchodu s ostatními druhy masa nedá srovnávat, protože se obchodují velmi malé objemy.

Maso skopové a kozí (0204)

Rok	Objem (t)			Mil. Kč		Æ cena Kč/kg	
	Dovoz	Vývoz	Saldo	Dovoz	Vývoz	Dovoz	Vývoz
2005	446	36	-410	60,4	5,9	135,63	162,42
2006	461	36	-425	51,4	6,6	111,34	185,08
2007	548	48	-500	55,9	9,5	102,04	198,04
2008	458	42	-416	44,2	8,2	96,51	195,31
2009	475	35	-440	48,5	7,0	102,21	201,35
2010	313	48	-265	53,6	9,8	171,21	207,49
2011	336	36	-300	65,9	8,1	196,37	223,02
2012	356	32	-324	65,3	7,6	183,50	239,82
2013*	263	48	-215	44,8	8,8	170,43	185,32

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

*leden - srpen

ZAHRANIČNÍ TRHY

Světový trh se skopovým a kozím masem

Celková populace ovcí ve světě se podle FAO pohybuje v posledních deseti letech okolo 1,1 mld. ks. Podle FAO v roce 2011 dosáhly celkové stavy 1,094 mld. ks, což bylo o 3,0 % méně než v roce 2010. Značný pokles stavů vykázala zejména Čína. Zato v Indii a v Austrálii stavy ve stejném období vzrostly, přitom podle národní statistiky růst stavů v Austrálii pokračoval i v dalším roce. K dalším významným chovatelům ve světovém měřítku patří Írán, Nigérie, Velká Británie, Nový Zéland a další. Z celkového množství se více než čtvrtina stavů nachází ve třech zemích – v Číně, Indii a Austrálii. Světový trh však ovládá zejména Nový Zéland a Austrálie, jejichž společný podíl na světovém vývozu dosahuje podle FAO 65 %.

V Austrálii se stavy ovcí a jehňat v roce 2012 zvýšily, přitom vzrůst stavů základního stáda byl výrazný. Stavy ovcí a jehňat celkem vzrostly o 2,2 %, stavy ovcí starších jednoho roku vzrostly ovšem o 7,2 %. Zatímco celkové stavy ovcí a jehňat od roku 2002 do roku 2010 průběžně klesaly až na 68 % stavů v roce 2010, obrat nastal již v roce 2011. U základního stáda došlo ke vzrůstu až od roku 2012.

Stavy ovcí ve světě (ks)

	2000	2009	2010	2011	2011/10
Čína	131 095 105	169 987 214	176 900 218	138 840 000	78,5
Indie	59 447 000	73 172 000	73 991 000	74 500 000	100,7
Austrálie	118 552 000	72 739 694	68 085 497	73 098 761	107,4
Nový Zéland	42 260 000	32 383 589	32 562 612	31 132 329	95,6
EU	122 674 295	121 279 740	129 957 241	127 532 251	98,1
- Velká Británie	42 264 000	31 445 000	31 084 000	31 634 000	101,8
Záp. Asie	76 287 490	80 465 198	75 548 837	81 631 563	108,1
- Írán	53 900 000	50 000 000	49 500 000	49 000 000	99,0
- Turecko	30 256 000	23 974 591	21 794 508	23 089 691	105,9
Afrika	246 422 232	295 247 737	312 129 639	304 670 813	97,6
- Nigérie	26 000 000	34 687 264	37 422 554	38 000 000	101,5
- Jižní Afrika	28 550 716	24 989 031	24 501 043	24 302 000	99,2
- Alžírsko	17 615 928	21 404 580	22 868 770	23 989 330	104,9
Ostatní	263 020 385	289 914 826	257 871 719	262 161 047	101,7
Celkem	1 059 758 507	1 115 189 998	1 127 046 763	1 093 566 764	97,0

Pramen: FAOSTAT

Světová spotřeba skopového masa v absolutním množství vzrůstá, ale ve srovnání s ostatními druhy mas tvoří zanedbatelný podíl na celkové spotřebě masa a tento podíl se průběžně snižuje. Podle údajů FAO ještě v roce 1962 činila celková spotřeba skopového masa ve světě zhruba 9% podíl celkové spotřeby masa, ovšem trvalým poklesem bude podle předběžných údajů v roce 2012 tento podíl činit již jen okolo 4,5 %. Snižování relativního podílu je zapříčiněno výrazným nárůstem spotřeby ostatních druhů mas, zejména drůbežích. Jedním z důvodů je pravděpodobně rostoucí cena skopového masa. Podle indexu FAO světových cen jednotlivých druhů mas vzrostla od devadesátých let cena skopového masa nejvýrazněji ze všech sledovaných druhů. Tahounem světové spotřeby skopového masa je Čína. Z minimální spotřeby v šedesátých letech 20. století se spotřeba v Číně v roce 2012 dostane podle

odhadu FAO zhruba na třetinu celkové světové spotřeby skopového masa, přičemž od konce 80. let se zněkolikanásobila. Celkově zhruba 80 % světové spotřeby skopového masa připadá na rozvojové a rozvíjející se ekonomiky.

V souladu s vývojem spotřeby vzrůstá i produkce skopového masa nejvíce v Číně. V roce 2011 dosáhla 2 050 mil. t, což bylo 25 % světové produkce. Ve srovnání s rokem 2000 se jednalo o zvýšení produkce o 572 mil. t a téměř 40% nárůst. Z dalších zemí je zaznamenán rostoucí trend produkce skopového masa v Indii, Rusku, Alžírsku, Etiopii. Naopak nejvíce ztratila EU, kde klesla produkce v roce 2011 ve srovnání s rokem 2000 o 307 mil. t a více než 25 %. Výrazně klesla i produkce v Íránu a v Austrálii, ale i v Turecku a Etiopii. Celková produkce skopového masa ve světě v období let 2009 až 2011 kolísala mezi zhruba 8,2 mld. t a 8,4 mld. t, ovšem v roce 2011 byla o 5,0 % vyšší než v roce 2000.

Produkce skopového masa ve světě (v mil. t)

	2000	2009	2010	2011	2011/10	2011/00
Čína	1 478	2 044	2 070	2 050	99,0	138,7
Indie	221	286	289	293	101,4	132,6
Austrálie	680	635	555	512	92,3	75,3
Nový Zéland	533	478	471	465	98,7	87,2
EU	1 200	932	890	893	100,3	74,4
Ostatní	1 678	1 974	1 866	1 954	104,7	116,4
Svět	7 790	8 358	8 151	8 178	100,3	105,0

Pramen: FAOSTAT

Trh se skopovým a kozím masem v EU

Charakteristika trhu v roce 2012 a 2013

Na základě sčítání v prosinci 2012 dosáhly celkové stavy ovcí v EU počtu 85,68 mil. ks a celkové stavy koz 12,34 mil. ks. To představuje meziroční pokles u obou druhů hospodářských zvířat. Stavy ovcí v EU 27 klesly o 1,02 mil. ks (0,8 %) ve srovnání s rokem 2012. Pokles byl menší než tomu bylo v předchozím roce, kdy stavy klesly o 1,8 %. Klesající trend se však projevuje pouze v EU 15, kde většina producentů zemí vykázala meziroční pokles. Procentuálně i absolutně byl pokles nejmarkantnější v Itálii, kde stavy klesly o 11,7 % (téměř 1 mil. ks). Ve Španělsku, druhé největší produkční zemi v EU, klesly stavy o 3,9 %, což je 0,7 mil. ks. Pokles stáda je dlouhodobý. Naopak ve Velké Británii se stavy meziročně o téměř 1 mil. ks (4,4 %) zvýšily. Ve sledovaných zemích EU 12 se stavy meziročně zvýšily celkem o 0,3 mil. ks, což představuje 2,4 %. Téměř veškerý přírůstek připadá na Rumunsko.

Stavy reprodukčního stáda ovcí v zemích EU (mil. ks)

	Celkem			Z toho jehňata		
	2011	2012	% 12/11	2011	2012	% 12/11
Belgie-Lucembursko	0,11	0,1	-4,1	0,07	0,06	-4,4
Dánsko	0,08	0,08	-0,8	0,07	0,07	-1,5
Německo	1,66	1,64	-1,0	1,18	1,17	-0,7
Řecko	9,78	9,59	-2,0	6,62	6,97	5,2
Španělsko	17	16,34	-3,9	13,04	12,33	-5,4
Francie	7,62	7,45	-2,2	5,84	5,71	-2,1
Irsko	3,32	3,43	3,3	2,45	2,5	2,0
Itálie	7,94	7,02	-11,7	7,12	6,3	-11,6
Rakousko	0,36	0,36	0,9	0,23	0,22	-2,2
Nizozemsko	1,11	1,09	-1,8	0,56	0,57	2,0
Portugalsko	2,17	2,09	-3,6	1,74	1,67	-3,7
Finsko	0,09	0,09	-0,8	0,05	0,05	-1,5
Švédsko	0,62	0,61	-2,0	0,33	0,28	-13,7
Spojené Království	21,95	22,91	4,4	14,21	14,27	0,4
EU 15	73,83	72,81	-1,4	53,49	52,17	-2,5
Maďarsko	1,08	1,15	6,1	0,82	0,84	1,8
Polsko	0,21	0,22	2,7	0,14	0,13	-6,3
Slovensko	0,39	0,41	4,0	0,32	0,32	2,9
Bulharsko	1,45	1,36	-6,4	1,24	1,14	-7,6
Rumunsko	8,53	8,83	3,5	7,44	7,7	3,4
EU 12	12,56	12,86	2,4	10,48	10,66	1,7
EU 27	86,38	85,68	-0,8	63,97	62,83	-1,8

Pramen: Agrimer podle Eurostatu a Evropské komise

Obdobně se situace vyvíjela i ve stádu koz. Ke konci roku 2012 činily stavy koz v EU 27 celkem 12,34 mil. ks, což je o 4,2 % méně než koncem roku 2011. V EU 15 byl pokles ještě výraznější, než ve

stádě ovcí. Celkem klesly meziročně stavy koz v EU 15 o 0,8 mil. ks (7,0 %), zejména vlivem poklesu v Řecku, kde stavy klesly o 0,6 mil. ks (11,9 %). Zde je pokles stáda dlouhodobý. V EU 12 byl růst stáda koz ještě výraznější, než tomu bylo u ovcí. Ve sledovaných zemích se zvýšily stavy koz o 0,2 mil. ks (11,9 %) opět vlivem vývoje v Rumunsku, kde se stavy koz zvýšily o 0,3 mil. ks (32,3 %).

Porážky ovcí v roce 2012 v hlavních producentských zemích měly podle Eurostatu různorodý charakter. Meziročně klesly v Itálii, Španělsku, Řecku, Irsku i v některých dalších, producenty méně významných zemích. Naopak v Rumunsku a Velké Británii se meziročně porážky zvýšily.

Stavy reprodukčního stáda koz v zemích EU (tis. ks)

	Celkem		
	2011	2012	% 12/11
Belgie-Lucembursko	32	30	-6,7
Dánsko	0	0	
Německo	160	162	1,3
Řecko	4 791	4 219	-11,9
Španělsko	2 693	2 637	-2,1
Francie	1 381	1 306	-5,4
Irsko	0	0	
Itálie	960	892	-7,1
Rakousko	72	73	1,1
Nizozemsko	392	403	2,8
Portugalsko	413	404	-2,1
Finsko	6	5	-3,1
Švédsko	6	5	-3,1
Spojené Království	84	81	-3,1
EU 15	10 989	10 217	-0,7
Kypr	359	357	-0,6
Polsko	290	271	-6,6
Bulharsko	341	294	-14
Rumunsko	957	1 266	32,3
EU 12	1 897	2 122	11,9
EU 27	12 885	12 340	-4,2

Pramen: Agrimer podle Eurostatu a Evropské komise

Poznámky

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-126-7